

22.9. 2024, 17. neděle po sv. Trojici

Píseň: 246,1-2 *Pane, dnešek je den chvály*

Introit: Neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. Kdo jiný přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? (1. Janova 5,4-5)

Píseň: 623 *Noc odchází a svítá den*

Modlitba:

Pane Bože,

děkujeme za nový den. Odešla noc, začal den, docela samozřejmě jsme vstali...

Děkujeme za ty mnohé dobré samozřejmosti jako spánek, střecha nad hlavou, dostatek jídla, vlídné slovo člověka...

Někdy se ale budíme se strachem nebo bolestí, prosíme, i v tom bud' s námi. Prosíme o milost a pokoj pro lidi přežívající ve válce, bez domova, ve stálé nejistotě.

Odpusť, když sami nějakým svým chováním nebo postoji znepříjemňujeme život, když přispíváme ke zlu a bolesti světa.

Proměňuj nás i svět svým duchem. Proměňuj nás i dneska v kostele. Amen.

Čtení Žalm 139,1-12

Píseň: 165 *Temnou divnou mlhou*

Text: Mk 1,21-26

Kázání:

Kafarnaum. Nevelké rybářské a přístavní městečko na strategickém místě. Prochází tudy pobřežní cesta, via maris. Také je to místo na hranici mezi 2 územími, jedním, které ovládá Herodes Antipas, a druhým, kde vládne Herodes Filip. Tito dva se nemají rádi. Městečko tak může být dobrým útočištěm pro člověka, který říká nepříjemné věci. Nebo pro toho, kdo se hlásí k někomu nežádoucímu, tč. politickému vězni Janu Křtitelovi. V případě nebezpečí je možno z Kafarnaum odejít, zmizet, případně odplout.

Kafarnaum, městečko, kde má Ježíš tak trochu domov. Odtud jsou jeho první učedníci, zanedlouho navštíví dům Šimona Petra a uzdraví jeho tchyni.

Je sobota a Ježíš jde do synagogy a učí.

Není to nic zvláštního, že nějaký vzdělaný člověk přijde, čte z Písma a slovo vykládá. Tak to v synagogách chodilo, Ježíš je něco jako hostující rabín. Takže: samotný jeho příchod a to, že se ujme sobotního čtení, ještě není nic neobvyklého.

O jeho vystoupení ale čteme: „když mluvil, tak lidé žasli“. To, co říkal, bylo zvláštní, mocné, silné. Marek nepíše obsah Ježíšovy řeči, ale popisuje reakci posluchačů. Údiv, úžas. Možná je jim vidět v obličejích, možná ho vyjadřují i slovně. Jejich úžas trochu přechází i na nás, čtenáře, vtahuje nás do děje, zpozorňuje. Dýchne na nás atmosféra sobotní bohoslužby.

(I naše bohoslužby mají nějakou atmosféru, zvláště někdo nově příchozí ji vnímá – možná i víc než slova, která slyší.)

Mezi těmi, kteří se diví a žasnou, je v synagoze také člověk posedlý nečistým duchem. Tento duch se ústy toho člověka vyjadřuje explicitně proti-božsky. Nebo přinejmenším proti-ježíšovsky.

Mě na tom překvapuje, že ten člověk je v synagoze. Chodí tam pravidelně? Ze zvyku? Nebo svou návštěvou synagogy chce překonat (možná překonávat – každou sobotu) sílu toho zlého, co ho chce mít v moci?

Je toho dost, co nás chce ovlivňovat, mít v moci, směřovat, co nás svazuje.

Kostel smí/může být místem osvobození. Tady můžeme prosit o uvolnění pout. Můžeme přicházet, i když (nebo právě když) je v nás něco, co se nějak vzpírá Pánu Bohu, co se Bohu nechce otevřít.

Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Ptá se onen člověk v synagoze.

Co v nás chceš změnit? Co ve mně chceš změnit? Čeho mě chceš zbavit? Chci já opravdu nějakou změnu? Potřebuji já od něčeho osvobodit?

Ekumenický překlad mluví o člověku posedlém zlým duchem. Doslova je tam v řečtině, že ten člověk je “v” nečistém duchu. Něco ho drží, chce nad ním mít moc. Člověk se v tom plácá, topí. Tonoucí kope kolem sebe – zmateně, aby se zachránil, ale zároveň tím odhání pomoc. Ale Ježíš – zachránce se nechce nechat odradit, odehnat. Nemuselo by mu nic do nás lidí být, ale něco „mu do nás je“ (Co je ti do nás? říká ten nečistý duch) – Ježíš se zajímá, chce pomoci. To byl celý Ježíšův život – cesta za člověkem, i když často nebyl vítaný, přijímaný, v závěru ta cesta vedla na kříž.

Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit?

Je ve mně něco, co – možná jen tuším – že by Pán Bůh chtěl ze mě odstranit, od čeho mne odbřemenit? A možná je to břemeno tak se mnou srostlé, tak moc mou součástí, že bych to brala (skoro) jako svůj konec? Je ve mně něco, co se bojí Boha? Co se mu brání?

Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Vím, kdo jsi. Jsi Svatý Boží.

Toto je biblický citát, to jsou věty, které říká člověk posedlý nečistým duchem. Vyznání, kdo je Ježíš, zde v synagoze zazní z úst posedlého člověka. Není to divné? Podezřelé?

(Po Ježíšově ukřižování je to pohanský setník, který jako první vyzná: „*Ten člověk byl opravdu Syn Boží*“ Mk 15,19)

V Markově evangeliu se věci dějí rychle. „ihned“ je Markovo oblíbené slovo. Možná trochu závidíme tomu posedlému člověku, že byl ze své spoutanosti osvobozen okamžitě. Věřím, že i dnes se dějí takové věci. A že někdy se dějí takto viditelně, mocně, rychle, ihned. Možná jste i sami něco takového zažili. Ale věřím, že se dějí i mnohem méně nápadně, pomaleji. Zkusme si vzpomenout... Že se s námi s Boží pomocí stala nějaká změna.

Proč chodíme do kostela? Každý to máme s nedělním ránem trochu jinak. Ne každou neděli se nám chce vstát, přemýšlíme proč, měli bychom jiné, užitečné a potřebné věci na práci. Něco uvnitř nás se ptá, co se změní, co se stane – když půjdu/když nepůjdu. Možná nic, možná neviditelně... Pro mne je dnešní příběh povzbuzením přicházet a něco očekávat. Ten posedlý člověk přišel, jako obvykle (se mi chce dodat)... do synagogy. A tentokrát se potkal s Ježíšem, změnilo mu to život.

Četli jsem část 139. žalmu: Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě... víš o mých hlubinách, víš, v čem se topím, co mě svazuje. To zlé ve mně je zneklidněno, nechce být vytaženo na světlo, brání se - někdy vehementně jako ten člověk v synagoze. A přece; když chci utéct, schovat se, když něco ve mně Boha odmítá, ty jsi nablízku. Děkuji, Pane Bože. Děkuji, že přicházíš i do mé temnoty a zveš mě ke světlu. Amen.

Píseň: 711 *Mne zajmi, Pane můj*

Ohlášky

Píseň: 778 *Může být, že padne vše*

Přímlová modlitba, Otče náš

Poslání: Job 19,25-27 (slova Jobova): ²⁵ Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi i kůži sedřeli, ač zbaven masa, užřím Boha, já ho užřím, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí, ne někdo cizí, mé ledví po tom prahne v mé nitru.

Požehnání: I kdyby ustoupily hory a pohnuly se pahorky, moje milosrdenství od tebe neustoupí a smlouva mého pokoje se nepohne, praví Hospodin, tvůj slitovník." (Iz 54,10)

Píseň: 128 *Oči všech*